บทที่ 1

บทนำ

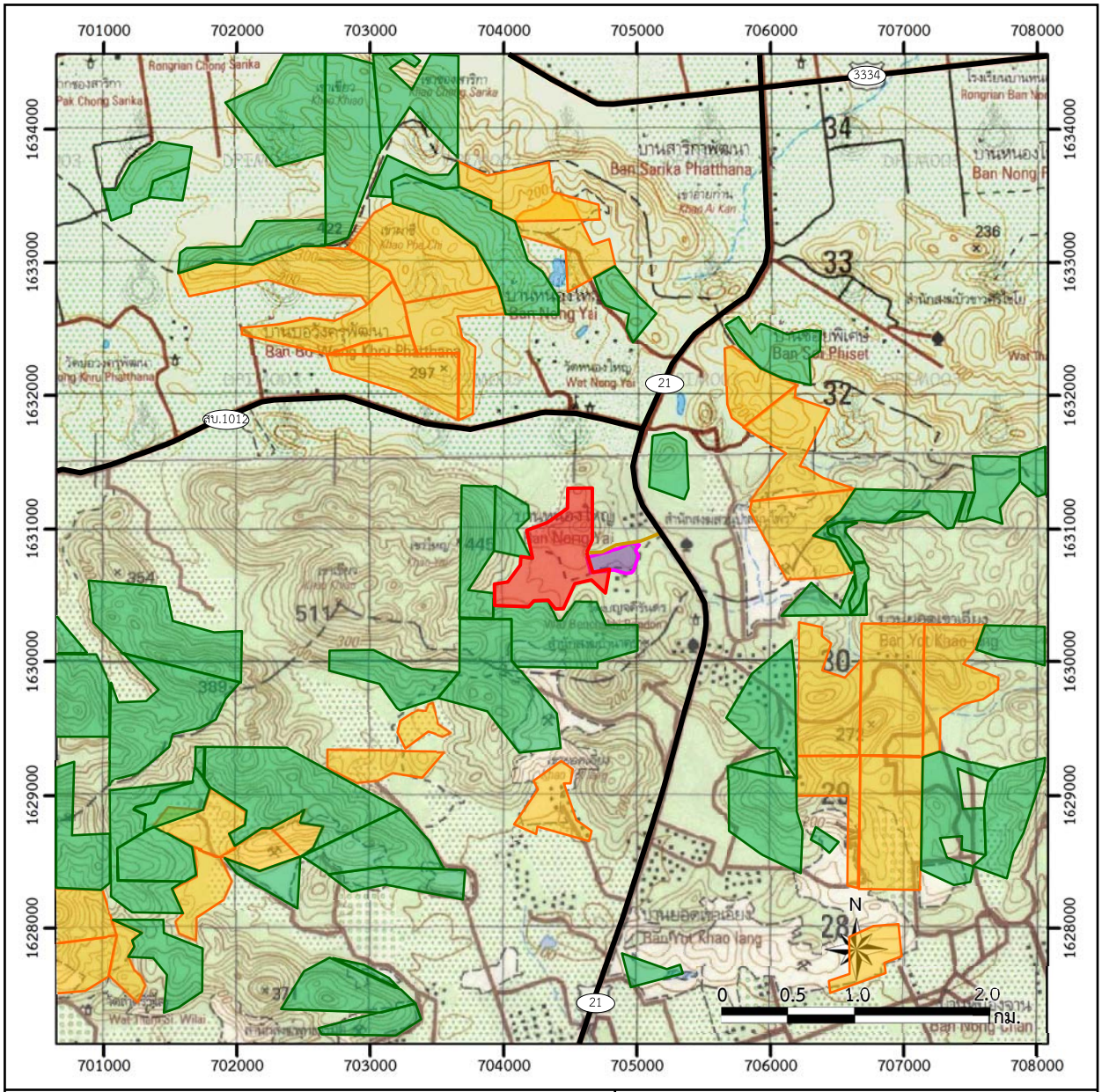
บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการจัดทำรายงาน

สืบเนื่องจากการประชุมของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงการเหมืองแร่ ในการประชุมครั้งที่ 9/2566 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2566 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทำเหมืองแร่ชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่อทำปูนขาว) คำขอประทานบัตรที่ 9/2563 ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 ตำบลพุคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี **(เอกสารแนบ 1)** (โดยเป็นการยื่นคำขอประทานบัตรทับประทานบัตรที่ 28101/15413 ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด สิ้นอายุประทานบัตรเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2568)

ต่อมาบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด จัดส่งรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทำเหมืองแร่ชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่อทำปูนขาว) ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด คำขอประทานบัตรที่ 9/2563 ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 ตำบลพุคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี **(รูปที่1.1-1)** โดยแก้ไขข้อมูลให้สอดคล้องกับรายงานลักษณะธรณีแหล่งแร่ และสอดคล้องกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ 3/2568 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2568 คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ มีมติให้ความเห็นชอบรายงาน ตามหนังสือ ที่ ทส 1009.2/9806 ลงวันที่ 21 เมษายน 2568 โดยให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด **(เอกสารแนบ 2)** และปัจจุบันคำขอประทานบัตรที่ 9/2563 ได้รับอนุญาตเป็นประทานบัตรที่ 33871/16573 มีอายุประทานบัตร 30 ปี ตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม 2568 ถึงวันที่ 28 สิงหาคม 2598 ดัง**เอกสารแนบ 3**

บริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด จึงมอบหมายให้บริษัท เอ บี อี เอ็น เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด ดำเนินการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สัญลักษณ์ :

- พื้นที่โครงการ (ประทานบัตรที่ 33871/16573 ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด)
- ประทานบัตรข้างเคียง
- คำขอประทานบัตรข้างเคียง
- พื้นที่โรงโม่หินของโครงการ
- 21 ทางหลวงหมายเลข 21
- 3334 ทางหลวงหมายเลข 3334
- สบ.1012 ทางหลวงชนบท สบ. 1012
- ทางหลวงชนบท สบ. 1012

แผนที่จังหวัดสระบุรี

ที่มา : *กรมแผนที่ทหาร (2540) มาตราส่วน 1:50,000 ลำดับชุด L7018 ระวาง 5138 II (จังหวัดสระบุรี), 5138 I ระบบ WGS 1984 UTM Zone47N และข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (www.dpim.go.th, เมษายน 2569)*

รูปที่ 1.1-1	ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

1.2 รายละเอียดของโครงการโดยสังเขป

1. ชื่อโครงการ โครงการทำเหมืองแร่ชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่อทำปูนขาว) ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด ประทานบัตรที่ 33871/16573
2. สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 5 ตำบลพุคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
3. ขนาดพื้นที่โครงการ มีเนื้อที่ 245-3-29 ไร่
4. ชื่อเจ้าของโครงการ บริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด
5. สถานที่ติดต่อ 357 หมู่ที่ 5 ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี 18240
6. จัดทำโดย บริษัท เอ บี อี เอ็น เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด
7. โครงการผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ
   - มีมติเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ ในการประชุมครั้งที่ 9/2566 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2566
   - มีมติเห็นชอบรายงานเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการฯ ในการประชุมครั้งที่ 3/2568 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2568
8. โครงการได้รับอนุญาตประทานบัตร วันที่ 29 สิงหาคม 2568 ถึงวันที่ 28 สิงหาคม 2598 มีอายุประทานบัตร 30 ปี
9. โครงการได้นำเสนอรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ครั้งล่าสุดเมื่อเดือนมกราคม 2569

1.3 รายละเอียดของโครงการ

1.3.1 ลักษณะ/ประเภทโครงการ

การทำเหมืองของโครงการทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่อทำปูนขาว) เป็นการทำเหมืองที่มีการใช้วัตถุระเบิด โดยพื้นที่โครงการ ตั้งอยู่ที่ ตำบลพุคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เป็นโครงการทำเหมืองแร่ที่ได้จากพื้นที่ทำเหมืองจะถูกลำเลียงไปทำการโม่หินของโครงการ (โรงโม่หินศิลาเจริญจิต สาขา 2) ที่อยู่ภายนอกพื้นที่โครงการทางด้านทิศตะวันออก การทำเหมืองของโครงการเป็นการทำเหมืองโดยวิธีเหมืองหาบการทำเหมืองออกแบบหน้าเหมืองเป็นแบบขั้นบันได

1.3.2 พื้นที่และลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบ

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในโครงการ

ปัจจุบันในพื้นที่ประทานบัตรส่วนใหญ่ ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการทำเหมือง แต่อย่างใด ยกเว้นด้านทิศเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทับประทานบัตรเดิมคือประทานบัตรที่ 28101/15413 (สิ้นอายุประทานบัตรเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2568) ซึ่งเป็นของบริษัทฯ ปัจจุบันมีพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองมาแล้ว 79.3 ไร่ สำหรับการทำเหมืองภายหลังได้รับอนุญาตประทานบัตร จะออกแบบการทำเหมืองตั้งแต่ระดับ 200 ม.(รทก.) ลดหลั่นจนถึงระดับ 120 ม.(รทก.) ครอบคลุมพื้นที่ทำเหมืองประมาณ 197.7 ไร่ พื้นที่ประทานบัตรแปลงนี้ไม่มีทางน้ำสาธารณะและทางหลวงตัดผ่าน หรืออยู่ใกล้ในระยะ 50 ม. **(รูปที่ 1.3-1)**

2. การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบโครงการ

การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบพื้นที่ประทานบัตรและคำขอประทานบัตรแสดงดัง**รูปที่ 1.3-2** บริเวณโดยรอบโครงการเป็นป่าไม้ขนาดเล็กขึ้นกระจายเป็นหย่อมๆ และพบชุมชน และสถานที่สำคัญตั้งอยู่ใกล้เคียง ได้แก่ หมู่ที่ 5 ชุมชนบ้านหนองใหญ่ โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ วัดหนองใหญ่ ทางทิศเหนือ หมู่ที่ 3 ชุมชนบ้านบ่อวังครุพัฒนา ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ หมู่ที่ 5 ชุมชนบ้านยอดเขาเอียง ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ และหมู่ที่ 5 ชุมชนบ้านยอดเขาเอียง ทางทิศใต้ พื้นที่โครงการ มีอาณาเขตติดข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ พื้นที่ภูเขา และเชิงเขา ถัดออกไปเป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น

ทิศใต้ ติดต่อกับพื้นที่ภูเขา เชิงเขา ถัดออกไปเป็นคำขอประทานบัตรที่มีหลักหมายเขตเหมืองแร่ที่ 28057 และหลักเขตเหมืองแร่ที่ 28097

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ พื้นที่เชิงเขา พื้นที่ราบ และที่ดินกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ พื้นที่ภูเขา เชิงเขา และติดกับคำขอประทานบัตรที่มีหลักหมายเขตเหมืองแร่ที่ 28056 และหลักหมายเขตเหมืองแร่ที่ 28057

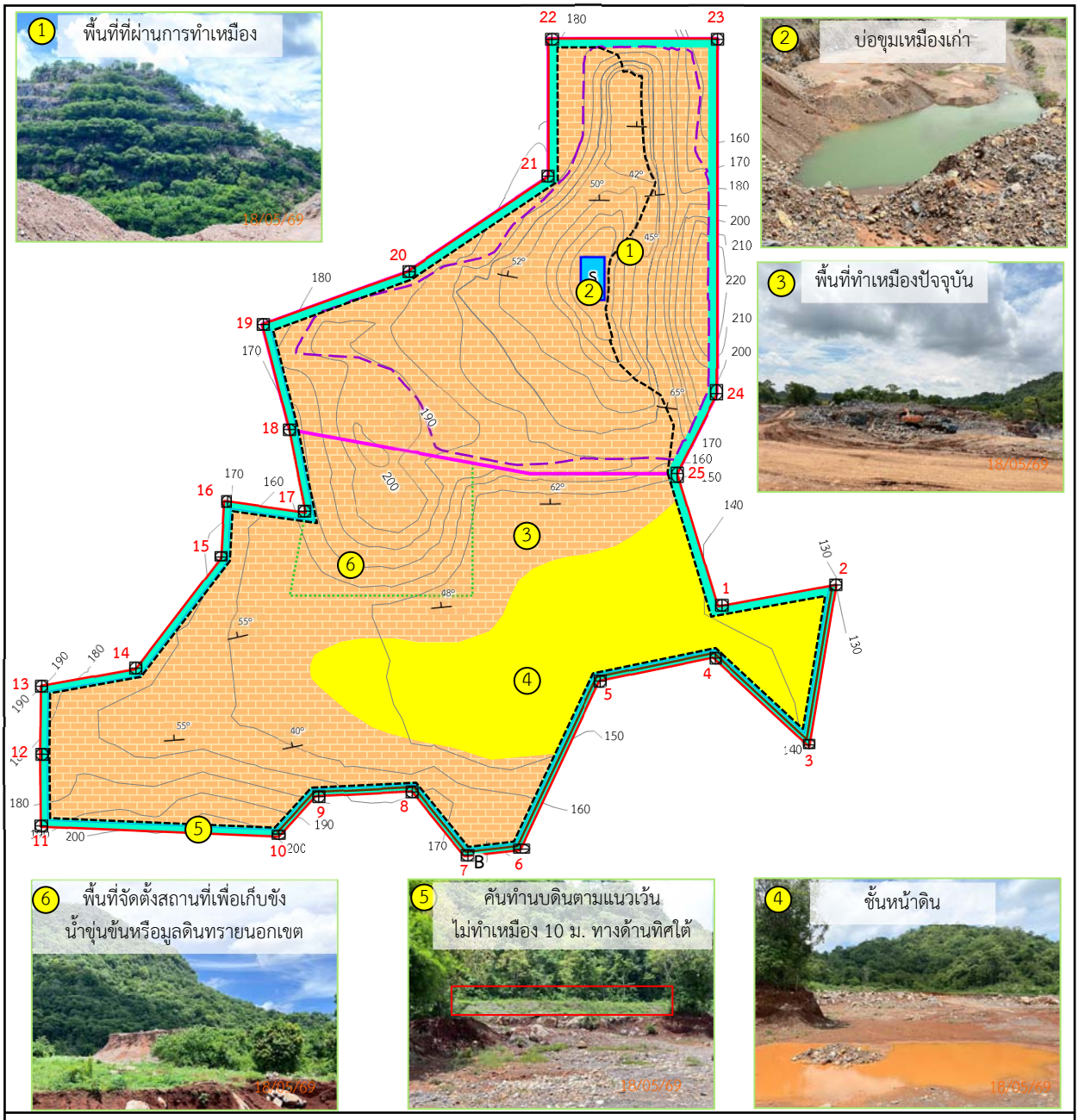
1.3.3 กิจกรรมในโครงการ

1. การทำเหมืองแร่

กิจกรรมการผลิตแร่ของของการเป็นการทำเหมืองหาบ ลักษณะการทำเหมืองเป็นการทำเหมืองบนพื้นที่ภูเขาลดระดับลงมาจากที่สูงแบบขั้นบันได และแร่ที่ได้จะขนส่งเข้าสู่โรงโม่หิน

2. การแต่งแร่

ไม่มีการตั้งโรงโม่หินภายในพื้นที่ประทานบัตรแปลงนี้ หินปูนที่ได้จาการระเบิดบริเวณหน้าเหมืองนั้นสามารถขนส่งไปยังโรงโม่หินได้โดยตรง แต่หากมีหินปูนขนาดก้อนใหญ่เกินไปซึ่งไม่สามารถขนส่งได้ หรือไม่เหมาะสมกับการส่งเข้าโรงโม่หิน จะต้องทำการลดขนาดด้วยวิธีการทุบย่อยโดยใช้ Hydraulic Breaker ก่อนจะขนส่งไปทำการแต่งแร่ยังโรงโม่หินภายนอกพื้นที่ประทานบัตรต่อไป

สัญลักษณ์ :

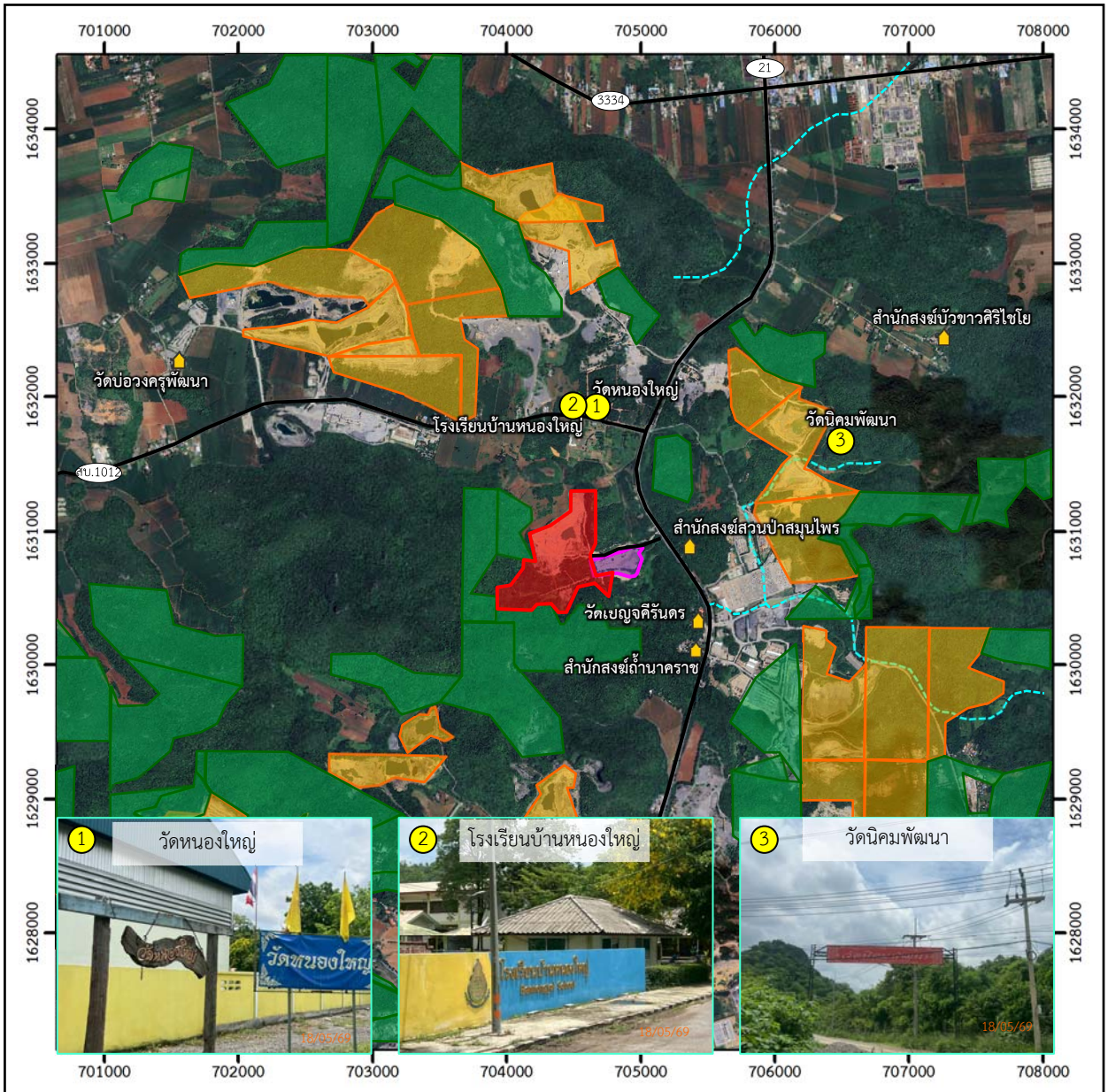
- พื้นที่โครงการ (ประทานบัตรที่ 33871/16573 ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด
- ปัจจุบันคือประทานบัตรที่ 33871/16573 (เดิมคือประทานบัตรที่ 28101/15413 สิ้นอายุประทานบัตรเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2568)
- ทิศทางการทำเหมือง
- หมายเลขหลักหมายเขตเหมืองแร่
- เส้นชั้นความสูง ม.(รทก.)
- แนวระดับมุมเท (Strike & Dip)
- ขอบเขตการทำเหมือง
- ใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เพื่อเก็บขังน้ำขุ่นข้น หรือมูลดินทรายนอกเขตเหมืองแร่ที่ 1/2560
- พื้นที่ผ่านการทำเหมือง
- Sump
- พื้นที่เว้นการทำเหมืองระยะ 10 เมตร
- คูระบายน้ำ
- คันทำนบ
- ชั้นหน้าดิน (Top Soil)
- หินปูน (limestone)

N

0 100 200 ม.

ที่มา : *แผนผังโครงการทำเหมืองแร่ชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่อทำปูนขาว) ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด คำขอประทานบัตรที่ 9/2563 (ประทานบัตรที่ 33871/16573) (2568) และการสำรวจภาคสนาม (พฤษภาคม 2569)*

รูปที่ 1.3-1	ตำแหน่งการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่โครงการ

สัญลักษณ์ :

- พื้นที่โครงการ (ประทานบัตรที่ 33871/16573 ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด)
- ประทานบัตรข้างเคียง
- คำขอประทานบัตรข้างเคียง
- พื้นที่โรงโม่หินของโครงการ
- 21 ทางหลวงหมายเลข 21
- 3334 ทางหลวงหมายเลข 3334
- สบ.1012 ทางหลวงชนบท สบ. 1012
- ทางน้ำ

N

0 0.5 1.0 2.0 กม.

ที่มา : *ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (www.dpim.go.th, เมษายน 2569), https://www.google.co.th/maps (เก็บภาพเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2566) และการสำรวจภาคสนาม (พฤษภาคม 2569)*

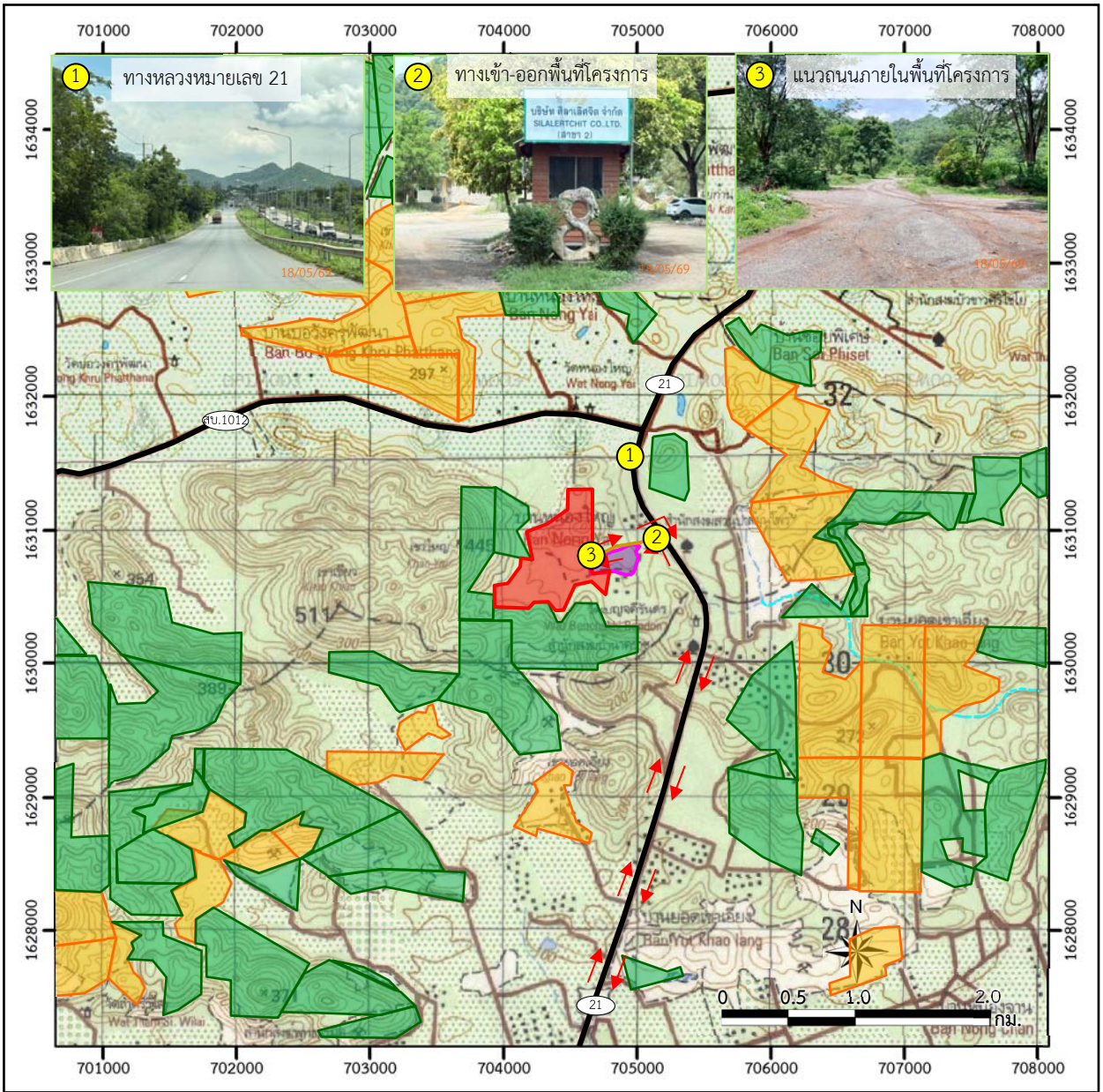
รูปที่ 1.3-2	การใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการ

3. เส้นทางคมนาคมและเส้นทางขนส่งแร่

การเดินทางเข้าสู่พื้นที่โครงการ จากจังหวัดสระบุรี ไปอำเภอพระพุทธบาท สามารถเดินทางโดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ระยะทางประมาณ 16 กม. ชิดขวาเพื่อเลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 21 (ถนนสระบุรี-หล่มสัก) ระยะทางประมาณ 9.5 กม. ให้เลี้ยวซ้ายไปทางเข้า บริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด สาขา 2 เข้าไปตามทางลูกรังอีกประมาณ 500 เมตร จะถึงด้านตะวันออกเขตพื้นที่โครงการ ดัง**รูปที่ 1.3-3**

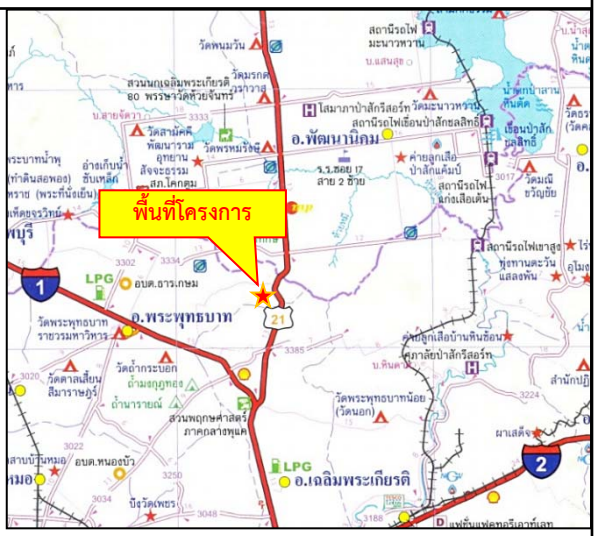
1.4 แผนการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ สรุปแผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม แผนการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ และแผนการจัดส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ของโครงการ ดัง**ตารางที่ 1.4-1**

สัญลักษณ์ :

- พื้นที่โครงการ (ประทานบัตรที่ 33871/16573 ของบริษัท ศิลาเลิศจิต จำกัด)
- ประทานบัตรข้างเคียง
- คำขอประทานบัตรข้างเคียง
- พื้นที่โรงโม่หินของโครงการ
- 21 ทางหลวงหมายเลข 21
- 3334 ทางหลวงหมายเลข 3334
- สบ.1012 ทางหลวงชนบท สบ. 1012
- ทางหลวงชนบท สบ. 1012

ที่มา : *กรมแผนที่ทหาร (2540) มาตราส่วน 1:50,000 ลำดับชุด L7018 ระวาง 5138 II (จังหวัดสระบุรี), 5138 I ระบบ WGS 1984 UTM Zone47N และข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (www.dpim.go.th, เมษายน 2569)*

รูปที่ 1.3-3	เส้นทางคมนาคมและขนส่งแร่ของโครงการ

ตารางที่ 1.4-1 แผนการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

การดำเนินงาน	ดัชนีที่ตรวจวัด	เดือนที่ดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
• **การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม**													
1) **คุณภาพอากาศ** จำนวน 3 สถานี ได้แก่ - บ้านหนองใหญ่หมู่ที่ 5 ทางด้านทิศตะวันออกของโครงการ - วัดเบญจคีรี - โรงเรียนบ้านหนองใหญ่	- ฝุ่นรวมหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 100 ไมครอน - ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน												
- โรงเรียนบ้านหนองใหญ่	- ความเร็วและทิศทางลม (WS/WD)												
2) **เสียง** จำนวน 3 สถานี ได้แก่ - บ้านหนองใหญ่หมู่ที่ 5 ทางทิศตะวันออกของโครงการ - วัดเบญจคีรี - โรงเรียนบ้านหนองใหญ่	- ระดับเสียงเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ($L_{eq\ 1\ hr}$) - ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($L_{eq\ 24\ hr}$) - ระดับเสียงสูงสุด (L_{max})												
3) **ความสั่นสะเทือน** จำนวน 4 สถานี ได้แก่ - ขอบแปลงประทานบัตร - บ้านหนองใหญ่หมู่ที่ 5 ทางด้านทิศตะวันออกของโครงการ - วัดเบญจคีรี - โรงเรียนบ้านหนองใหญ่	- ความถี่ (Frequency) - ความเร็วของอนุภาค (Peak Particle Velocity) - การขจัด (Displacement)												

ตารางที่ 1.4-1 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ดัชนีที่ตรวจวัด	เดือนที่ดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
4) คุณภาพน้ำผิวดิน จำนวน 1 สถานี ได้แก่ - บ่อขุมเหมืองภายในโครงการ	- ความเป็นกรด-ด่าง (pH) - ปริมาณสารแขวนลอยทั้งหมด (Total Suspended Solids) - ความกระด้างทั้งหมด (Total Hardness) - ความขุ่น (Turbidity)		■	■					■	■			
5) คุณภาพน้ำใต้ดิน จำนวน 1 สถานี ได้แก่ - น้ำบาดาลบริเวณโรงโม่หินของโครงการ	- ความเป็นกรด-ด่าง (pH) - ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ (Total Dissolved Solids) - ความกระด้างทั้งหมด (Total Hardness) - ความขุ่น (Turbidity)		■	■					■	■			
6) เศรษฐกิจ-สังคม ได้แก่ **- ผู้นำชุมชนและชุมชนในรัศมี 3 กม.** **- ผู้นำในพื้นที่อ่อนไหวในรัศมี 3 กม.**	สำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมและความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ผู้นำในพื้นที่อ่อนไหว และประชาชนในรัศมี 3 กม. ในประเด็นดังนี้ - การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ-สังคมและสุขภาพเนื่องจากโครงการ - ปัญหาและผลกระทบที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ - ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบจากการทำเหมือง - ความคิดเห็นต่อโครงการ - ความต้องการของชุมชน - ข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการ	ดำเนินการปีละ 1 ครั้ง											

ตารางที่ 1.4-1 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ดัชนีที่ตรวจวัด	เดือนที่ดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
7) อาชีวอนามัยและความปลอดภัย - ให้ทำการตรวจสุขภาพทั่วไปของพนักงานและตรวจสุขภาพพนักงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและโอกาสโดยละเอียด เป็นประจำทุกปี	- สุขภาพทั่วไป - สมรรถภาพการได้ยิน - สมรรถภาพปอด พร้อมทั้งการเอกซเรย์ปอด	ดำเนินการปีละ 1 ครั้ง											
- กำหนดให้มีการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานสำหรับพนักงานที่มีความเสี่ยงในการสัมผัสกับมลพิษ ดังนี้ 1. คนงานหน้าเหมือง ที่ขับรถแบคโฮ 2. คนงานหน้าเหมือง ที่ทำงานกับรถเจาะ 3. คนงานหน้าเหมือง ที่ทำงานกับรถบรรทุก	- Respirable Dust - Total Dust - ตรวจวัดเสียงโดยการจำแนกตามความถี่	ดำเนินการปีละ 1 ครั้ง											
• **การตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ**	- การดำเนินงานในรอบเดือนมกราคม-มิถุนายน			■									
	- การดำเนินงานในรอบเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม									■			
• **การจัดส่งรายงาน**	- รายงานฉบับเดือนมกราคม-มิถุนายน							◆					
	- รายงานฉบับเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม	◆ *จัดส่ง ม.ค.ของปีต่อไป*											

หมายเหตุ : ■ *การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม*

■ *การตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ*

◆ *การจัดส่งรายงาน*